

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

ХУДОЖНІ ФЕНОМЕНИ В ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ
(«ПАМ'ЯТЬ ТА ІДЕНТИЧНІСТЬ»)

Тези доповідей
VI Міжнародної наукової конференції

03-04 квітня 2020 року

Харків – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

ХУДОЖНІ ФЕНОМЕНИ В ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ
(«ПАМ'ЯТЬ ТА ІДЕНТИЧНІСТЬ»)

Тези доповідей
VI Міжнародної наукової конференції

03-04 квітня 2020 року

Харків – 2020

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
V. N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY
FOREIGN LANGUAGES SCHOOL
DEPARTMENT OF THE ROMAN PHILOLOGY AND TRANSLATION

ARTISTIC PHENOMENA IN HISTORY AND MODERNITY
(«MEMORY AND IDENTITY»)

Collection of abstracts of
the VI International Scientific Conference

April 03-04, 2020

Kharkiv – 2020

УДК 80:378.147.091(063)

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 6 від 30 березня 2020 року)*

Голова оргкомітету: *Валентина Пасинок*, доктор педагогічних наук, професор (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна).

Заступник голови оргкомітету: *Тетяна Черкашина*, доктор філологічних наук, доцент (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна).

Члени оргкомітету: *Марія Белявська*, кандидат філологічних наук (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Ольга Васильєва* (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Олег Лановий* (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Артем Лукашов* (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Сімона Меркантіні*, кандидат філологічних наук (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Ігор Оржицький*, доктор філологічних наук, доцент (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Аліна Пашкова* (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Діана Песоцька*, кандидат філософських наук (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Богдана Пугач* (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Олена Тарасова*, кандидат філологічних наук, доцент (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Юлія Тимофєєва* (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Вікторія Чуб*, кандидат філологічних наук (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Інга Яценко* (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Олег Румянцев*, доктор філологічних наук, доцент (Палермський університет); *Розанджела Лібертіні*, доктор педагогічних наук, доктор філософських наук, доцент (Католицький університет у Ружомберку); *Ольга Геращенко*, кандидат філологічних наук, доцент (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); *Антон Штефан* (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна).

Секретарі: *Ксенія Гойденко, Юлія Пільгуй, Карина Юрченко.*

Адреса оргкомітету: 61022, м. Харків, майдан Свободи, 4, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, ф-т іноземних мов, к. 7-73,
тел.: (057)707-52-65

Художні феномени в історії та сучасності («Пам'ять та ідентичність»):
тези доповідей VI Міжнародної наукової конференції. – Харків: ФОП
Х 98 Бровін О.В., 2020. – 134 с.
ISBN 978-617-7912-19-3

У збірнику представлені тези доповідей міжнародної наукової конференції, присвяченої проблемам літературознавства, лінгвістики, перекладознавства, методики викладання іноземних мов і літератур. Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних спеціальностей. За зміст та достовірність фактів, викладених у тезах, відповідальність несуть автори. Усі тези перевірено на наявність текстових запозичень.

ISBN 978-617-7912-19-3

УДК 80:378.147.091(063)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2020

ЗМІСТ

<i>ALBERT Viktória</i> CHRONICLES IN MEDIEVAL ENGLAND.....	12
<i>АЛЕКСАНДРОВА Галина</i> БОРИС ГРІНЧЕНКО І ПАМ'ЯТЬ ПРО ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС КІНЦЯ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ.....	13
<i>БЄЛЯЄВА Оксана</i> ORIENTATION SOCIALE DU DISCOURS CHANSON ET DRAMATIQUE...14	
<i>БІЛЯЦЬКА Валентина</i> МАТРИЦІ КУЛЬТУРНОЇ Й ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ В СУЧАСНИХ РОМАНАХ У ВІРШАХ.....	15
<i>БІЛЯЦЬКА Вікторія</i> КОДИ КУЛЬТУРНОЇ ПАМ'ЯТІ МИСЛЕННЯ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ.....	16
<i>БОКШАНЬ Галина</i> ПАМ'ЯТЬ ІММІГРАНТА В РОМАНІ АСКОЛЬДА МЕЛЬНИЧУКА «ПОСОЛ МЕРТВИХ».....	17
<i>БРЕНЬ Валерій</i> ТОПІКА АБО МІСЦЯ ПАМ'ЯТІ В ЛІТЕРАТУРІ.....	19
<i>БУКІНА Наталія</i> АРХЕТИП ТРИКСТЕРА В СУЧАСНІЙ МЕДІАКУЛЬТУРІ: ШОУЇЗАЦІЯ ТА ДЕМОНІЗМ.....	20
<i>БУРКО Марія</i> ФЕНОМЕН ПАМ'ЯТІ У ТВОРЧОСТІ ЛЮБКА ДЕРЕША.....	21
<i>БУЦЬКА Катерина</i> КРИЗА ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В РОМАНІ О. ТОКАРЧУК «БІГУНИ».....	21
<i>ВАРДАНЯН Марина</i> КОЛЕКТИВНА ПАМ'ЯТЬ ТА ІДЕНТИЧНІСТЬ В АНГЛОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ МЕМУАРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ XX СТОЛІТТЯ.....	23
<i>ВАСИЛЕНКО Вадим</i> «ПАМ'ЯТЬ ЛІТЕРАТУРИ» ЯК ОБ'ЄКТ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	24
<i>ВАСИЛЬЄВА Ольга</i> ВПЛИВ ФІЛОСОФІЇ ПРОСВІТНИЦТВА НА ТВОРЧІСТЬ Е.-Е. ШМІТТА	25
<i>ВЕЩИКОВА Олена</i> КАТЕГОРІЯ ПАМ'ЯТІ ЯК ОБ'ЄКТ КОГНІТИВНОЇ НАРАТОЛОГІЇ.....	26

Шмітту повернути буттю структурність і гармонійну організацію, оскільки ця епоха викликає метафізичний спосіб мислення. Письменник не лише повертає метафізику, але і стверджує ієрархічну структуру універсуму з ідеєю вищого початку. Драматург висуває ідею Бога, який є незаперечним джерелом Справедливості і Істини. Своїм читачам Шмітт пропонує повернутися до простих істин, відновивши в своїх правах ідеї гуманізму, тобто надати пріоритету своїй особистості як унікальній цілісній системі, яка здатна до вільної реалізації свого творчого потенціалу та яка повинна зміцнити віру в себе аби досягти свого ідеального «Я».

Отже, Еріка-Емманюеля Шмітта вирізняє з-поміж інших митців епохи постмодернізму прагнення триматись осторонь постмодерністських тенденцій в літературі. Письменник у своїх творах створює світ, повний оптимізму і надії, яких позбавила людину естетика нового часу. Основним для Шмітта служить реабілітація загальнолюдських морально-етичних цінностей.

КАТЕГОРІЯ ПАМ'ЯТІ ЯК ОБ'ЄКТ КОГНІТИВНОЇ НАРАТОЛОГІЇ

Олена ВЕЩИКОВА (Запоріжжя, Україна)

Посткласична наратологія, зокрема когнітивна, представлена Монікою Флудернік, Манфредом Яном, Девідом Германом, Гретою Олсон та іншими, вивчає інтерпретацію розумових процесів, завдяки яким сприймається, розпізнається і відтворюється інформація, що міститься в текстах. Пам'ять як когнітивний процес, задіяний в обробці читачем текстової інформації, а також наративізація пам'яті, минулого і власного досвіду, індивідуальні розбіжності у сприйманні наративів, вплив розповіді на пам'ять є об'єктом багатьох наратологічних досліджень. Когнітивісти зосереджуються не стільки на суб'єктивному досвіді читача, скільки на розумових операціях, необхідних для сприймання оповіді. Основна мета дослідників – описати ці пізнавальні відповіді (наприклад, активація моделей пам'яті). Так, Маріса Бортолуссі та Пітер Діксон демонструють дослідження трьох рівнів репрезентації пам'яті, що відрізняються когнітивною психологією та аналізом дискурсу, а саме: поверхневою структурою, змістом та модельною ситуацією. Дослідники роблять висновок, що інформація, яка залишається в пам'яті читача після прочитання літературного твору, є не дослівним записом сприйнятого, а спотвореною, заснованою на читацьких реконструкціях [1].

Пам'ять може бути і самотійним предметом аналізу. У наратології виробилося поняття «мнемічний наратив» (mnemonic або memory narrative), під яким розуміють оповідні тексти, об'єднані темою пам'яті або спогадів, що використовується як наративна стратегія. Мнемічний наратив конструюється на основі власного досвіду й передбачає

суб'єктивну оцінку наратором описуваних подій, суттєву часову відстань між подіями й моментом їхньої фіксації [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. Bortolussi M., Dixon P. Minding the text: memory for literary narrative // Bornaerts L., De Geest D., Herman L., Vervaeck B. Stories and Minds: Cognitive Approaches to Literary Narratives. – Lincoln, Belgium: University of Nebraska Press, 2013. – P. 23-38.
2. Burima M. Memory narrative waves in the 20th century Latvian literature [Text] / M. Burima // Comparative Studies. The Memoirs of the 20th Century: Nordic and Baltic Experience. – Vol. III (2). – Daugavpils: Daugavpils University Academic Press «Saule», 2010. – P. 49-60.

ЕКФРАСИС ЯК «МІСЦЕ ПАМ'ЯТІ» У РОМАНІ ДІНИ РУБІНОЇ «БІЛА ГОЛУБКА КОРДОВИ»

Катерина ВНУКОВА (Харків, Україна)

Екфрасис як риторичний прийом, що має на увазі словесний опис візуального об'єкта, відомий ще з часів античності. Останнім часом під екфрасисом найчастіше розуміється «відтворення одного мистецтва засобами іншого» [1, с. 18].

У романі Діни Рубіної опис циклу картин під назвою «Єрусалимка», створених головним героєм, художником Захаром Кордовіним, виконує функцію індивідуальної і культурної (соціальної та історичної) пам'яті.

Полотна Кордовіна, на яких зображені колоритні персонажі єврейського містечка, – це спогади про дитинство художника, проведене у Вінниці, провінційному українському місті.

Покликані служити наочним документом своєї епохи – важких повоєнних років – картини було варварськи знищено, однак вони назавжди закарбовані в пам'яті художника, а читачеві стають доступні виключно в формі екфрасиса.

Таким чином, у романі «Біла голубка Кордови» ставиться проблема розуміння мистецтва як форми акумулювання пам'яті історії. У той же час автором актуалізовано відомий вислів з роману М. О. Булгакова «Майстер і Маргарита»: «рукописи не горять».

Те, що не вдалося зберегти у наочному вигляді, виявилось можливим передати словесно, у формі екфрастичного опису.

ЛІТЕРАТУРА

1. Геллер Л. Воскрешение понятия, или Слово об экфрасисе. Экфрасис в русской литературе: труды Лозаннского симпозиума / Под ред. Л. Геллера. М.: Изд-во «МИК», 2002. С. 5-22.